

ፖለቲካዊ ኩስኩሳ ኢሳይያስ ዘበደለን ሃ.ማደ.ኤ

ሃ.ማደ.ኤ፡ ካብ ዝተመስረተሉ እዋን ኣትሒዙ ኣቲ ቀንዲ የማናይ ኣድ ህዝባዊ ግንባር ኮይኑ ክዓይ ዝጸንሐን፡ ብንጹር ኣዘራርባ ንዊንታ ኢሳይያስ ከርዊ ዝተደኮነ ማሕበር ምኻኑ እዩ።

አዚ ማሕበር'ዚ ካብቲ ቀንዲ ዕማማቱ ቡኽራ ኢኮኖሚ ናይቲ ውድብ ምምላእ፡ መንእሰያት ናብ ህዝባዊ ግንባር ክጋረቱ ውሽጣዊ ሕብላታት ምክያድ፡ ካብ ህግደፍ ወጻኢ ንዝኾኑ ሸነኻት እናሰለዩ ምምሕልላፍ፡ ክንዛሕ ዝተደልየ ኣዕናዊ ዘመተ ምዝርጋሕ፡ ናይ ምንኻስ መርዛም ወፍሪ ብጓይላ ደርፊ ወዘተ ኣብ ምክያድ ዝላዓለ ኢደ ቢዩዛ ኮይነን ይሰርሓ ምንባረን ኣብ ግዜ ብረታዊ ቃልሲ ጎሊሑ ዝረአ ዝንበረ ጉዳይ እዩ።

ሃማደኤ ክምሰረት ከሎ፡ ደቂ ኣንስትዮ ኤርትራ ብጎንቲ ንነጽነት ዘካይደኦ ቃልሲ፡ መሰልን ማዕርነትን ውጽዕቲ ጓል ኣንስተይቲ ኤርትራ ንምርግጋጽ ብምባልዩ ዝጭራሕ ነይሩ። እንተኾነ ግን ብርግጽ ነዚ ጉዳይ ዓሊሙ ብተግባር ክዓይ ዝቐመ ማሕበር ኣይነበረን። የግዳስ ዝተጠቐሰ ባዶ ጭርሖ ተጎልቢቡ ብዝገብሮ ዓቢ ንዋታውን ንያታውን ደገፍ፡ ኢሳይያስ ክሕይልን እኩይ ሕልምታት ብቲ ዝደልዮ ኣገባብ ክተግብርን ዝዓዩ ውዳብ ምኻኑ ካብ ነዊሕ ግልጺ'ዩ ኔሩ ።

ኢሳይያስ ነተን ኩለን ኣብ ግዜ ብረታዊ ቃልሲ ቆይመን ዝነበራ ሓፋሽ ውድባት ድሕሪ ናጽነት ክምዝፈርሳ ክገብር ከሎ ሃ.ማደ.ኤ ግን ከምዘለዎ ቀጺሉ። ምቕጻል ሃማደኤ፡ ንስለ መሰልን ማዕርነትን ጓል-ኣንስተይቲ ዘውሕስ ስርዓት ክሳብ ዝትከል፡ ውዳብ ቃልሲ ግድን ክህሉ ኣሚኑ ዘይኮነስ፡ ነቲ ናይ ብሕቱ ናይ ቶንከል ዕላማ ከዐውት፡ እሙን ዝምርኮሰሉ ትካል ክህልዎ ስለ ዘለዎም እዚ ማሕበር'ዚ ድማ ካብ ብረሓቱ ብቲ ንሱ ዝደልዮ ኣገባብ ወዲቡን ኮስኪሱን ዘዕቦዮ ማሕበር ብምኻኑ'ዩ። ስለዚ ድማዩ ኢሳይያስ ንህዝብና ከም ህዝቢ ክጸንትን ሃገርና ክብርስን ኣኽኢሉዎ ዘሎ።

ኣብ ሜዳ፡ ተጋደልቲ ደቂ ኣንስትዮ፡ ደቂ ኣንስትዮ ብምኻነን ዘጋጥመን ጸገማትን በደላትን ብቐንዱ ድማ ዝምድና ብዝብል ስም ንሸዱሽተ ኣዋርሕ ተጠቐምካ ኣሕልፍ ዘገባቡ መምርሒ ንክብርን ሚዛንን ደቂ ኣንስትዮ ዘህስስ ጥራይ ዘይኮነስ ንጥዕነኣንውን ናብ ሓደጋ ዘውድቐዩ ብምባል መራሕቲ ሃ.ማደ.ኤ ኣብ ቅድሚታ ውሳኔ ወላ ንታሪኽ'ውን ጠጠው ክብላ ኣይፈተናን። ከም ውጽኢቱ ድማ ኣብ ጽባሕ ናጽነት እቶም ሓቢሮመን ዝኣተዉ ብጾተን፡ ነቲ ናተን ናይ የዋሕ ዝምድና ክምቲ ዎትሩ ጠንጢኖም፡ ብዘይስኽፍታ ናእሽቱን ኣብ ገድሊ ዘይደኸማን ኣብ ምንዳይን ብንቡርን ወግዕን ናብ ምምርዓውን ኣተዉ። እተን ንስለ ህዝብን ሃገርን ንእስነተንን ቁንጅነኣን ዘምክኻ ሰብ ቅያ ደቂ-ኣንስትዮ ብመጻንሒ በልዩን፡ ኣብ ጥራሕ ጎልጎል ተደርበያ። እዘን መግዛእቲ ኣልጊሰን ሕግን ፍትሕን ኣብዛ ሃገር ከትክላን መሰለን ከውሕሳ ዝተቐለሳ ጀጋኑ ብቲ ጠላም መርሆ ህዝባዊ ግንባር፡ ኩሉ ዕድላተን ክብረተን ኣጥፊኣን ብዘይ ገለ ጸግዕን ጽላልን ተረፋ።

መሪሕነት ሃማደኤ ከምቲ ልዒሉ ዝተጠቐሰ ናይ ኢሳይያስ ኣሉታዊ ዊንታታቱ ዘርውየሉ ባይታታት ኣብ ምምድማድን፡ ኮፍ መበሊኡ (መመበሩ) ኣብ ምጥጣሕን ኣንተዘይ ኮይኑ ሸግርን

ጸገምን ደቂ አንስትዮ እንታየን አይነበረን፡ ሕጂውን አይኮነን። ናይዚ ቀንዲ ምኽንያት ድማ ንከምኡ ዝቐማን ብኸምኡ ዝተመልመላን ስለ ዘይኮና እዩ።

ደሕሪ ናጽነት፡ ኢሳይያስ ነታ ኣብ ንእስነቱ ከሎ ዝሓለማን ኣብኣ ንምብጻሕ ድማ ብዙሕ ሂወት ዝጥፍላን ብዙሕ ዝሰርሓላን ውጥን፡ ብሓንቲ ቃል ኣውጅዎ። ንሳ ድማ እቲ ዝላዓለን ሓደገኛን ትልምታት ዝሓቐፈት ኣጎልጉሎት እትብል ቃል'ያ። በዛ ውሳኔ 'ዚኣ ኣብሉ ድማ ኣብ ጠቕላላ ሂወት ህዝቢ ኤርትራ፡ ማለት ኣብ ማሕበራዊ፡ ኢኮኖሚያዊ፡ ፖለቲካዊ፡ ጸጥታዊ፡ ባህላዊ ወዘተ ምሉእ ብምሉእ ንዕንወት ተታሓሓዞን ፈጸሞን። እዚ ውሳኔ'ዚ ኣብ ዝተኣወጀሉ እዋን፡ ህዝቢ ደንጽዮዎ “ኣንታ ወረ ናይቶም ደቂ-ተባዕትዮስ ዳሓን፡ ሕጂ ድሕሪ ናጽነት ናይ ደቂ-አንስትዮ ንታዕሊምን ኣጎልጉሎትን ምኻድከ እንታይ ኣድለዮ” ብምባል ህዝቢ ጫው-ጫው ምስበለ፡ መራሕቲ ህግደፍ ካብ ኢሳይያስ ጀሚርካ ነቲ ጉዳይ ኣመልኪቶም ኣብ ኢንተርቪው ቀሪቦም ክዛረቡ ከለው፡ ነቲ ታሪኻዊ ጅግንነት ደቂ-አንስትዮ ንምህሳስን እቲ ብሓያል ቃልሰን ዝጨበጠኣ ኒሕን ንያተን ንምስባር፡ ብኣሽካዕላልን ብደዐን ተሰርኒቐም፡ ገሊኡም “ደቂ-አንስትዮ መማቕርቲ እዳኣየን” ብምባል ከም ጨው-በበረ ክገልጽዎን ከለው፡ ገሊኡም ድማ “ኣድላይነት ምኻድ ናይ ደቂ-አንስትዮ ነቶም ኣብቲ በረኻ ዘለው ሰራዊት ንምዝጋዕዮ” ብዝብል ብግልጺን ብዘይ ስኽፍ-ምባል ኣቐሚጠሞ።

መራሕቲ ሃማደኤ ብዛዕባዚ ተሓቲተን ክምልሳ ከለዎ ድማ ከም ኣተዓባብየኣን መጠን፡ ንኢሳይያስ ባህ ዘብልን ዘቐሰንን ጥራይ ክዓያን ክዛረባን ዝሰልጠና መራሕቲ ብምኻነን ቁልቁል ዝኣፉ “እወ ደቂ-አንስትዮ ክኸዳ ኣለወን” ብምባል'የን መሊሰን።

ስለዚ ድማ ኩሉ ትንኣስ ትዕቢ ኣብ ህግደፍ ስልጣን ዘላቶ ሰብ፡ ንዝመረጸ ጓል ኣብ ዘድልዮ ግዜ ከም በጊዕ ሰስሒቡ ክጻወተላ ምሉእ ፍቓድ ጨበጠ።

ከም ውጽኢቱ ድማ እነሆለዎ ደቂ-አንስትዮና ኣይሓዳር ኣይ ፍረ ኣይ ትምህርቲ ኣይ ቁምነገር ኮይነን፡ እቲ ሓጺር ካብ 15-20 ዓመታት'ውን ዘይሓልፍ ናይ ፍረ (ውላድ)ግዜኣን እናረኣየኣ ይመክኽ። ብኡ መጠን ድማ እቲ ማሕበራዊ ዕብየትና እናቕንጸበ ይኸይድ። ገለ ካብተን ብዘይ ድልየተን ኣብ ውላድ ዝብጽሓ ደቂ-አንስትዮ ዝያዳ ጸገም ወሲኸን ናብ ወለደን ክምለሳ ከለዎ፡ ኣብ ግዜ ጥንሲ ሕርሲ ሂወትን ዝስእና፡ ከምዚ ዓይነት ጸገም ተስኪመን ካብ ናብ ስድረኣን ምምላስ ዘጋጠመ የጋጥመኒ ብምባል እግረን ናብ ዝመርሐን ኣብ ፈቐዶ ሳሃራን ባሕርን ዝሓርሳን ምስ ውላደን ቀለብ ዓሳ ዝኸና ዘለዎ ናይ ላፓዲዛ ተረኽቦ ዓቢ መርኣያዮ።

ኣብ ሃገራት ኣውራጋ ዝነበራ ኣባላት ሃማደኤ ኣብ ዝነበራሉ ሃገራት ዝረኽበኣ መሰላትን ኩሉ ዓይነት ጸጋታት ኣብ ክንዲ ኣብ ሃገረን ክትከል ምምናይን ምጽዓርን፡ ነቲ ኩሉ ዓይነት መሰላት ናይ ሃገራውያን ገፊፉን ዓፊኑ ህዝብና ዘሳቕቐ ዘሎ ኢሳይያስን፡ ብሕጊ ብባህሊ ብሃይማኖታት ብስነ ምግባር ውጉዝ ዝኾነ ኣፊመናዊ ስርዓቱን ክቕጽል ሀርዲግ ክብላ ይውዕላን ይሓድራን ኣልዎ።

አባላት ሃማደኤ ነበርቲ ጀርመን ነዚ ኣብ ታሪኹ ብኣሉታ ዝልለ ቀንዲ ምጋበርያ ገበነኛታት ዝኾነ ማሕበር፡ ንመበል 35 ዓመቱ ንምክባር ብዝብል ሸፋን፡ ኢሳይያስ ንዝተረፉ ኤርትራውያን ከጥፍእ ዘቃንዮ ገንዘብ ክምእርራ ላዕልን ታሕትን ክብላ ይረኣዩ ኣለዎ።

እዘን ብሬሳዊ ሕልና ዝተገንዛ ኣባላት ሃማደኤ፡ መንእሰያትና ኣብ ፈቐዶ በርኻታት እናተቐዘፉ፡ ውሽጣዊ ምሩጽ ኣካላቶም ኣብ ጸሊም ዕዳጋታት ዓለም ክሸየጥ፡ ቀለብ ኣሞራን ዓሳታት ባሕሪን እናኾኑ፡ ሃገርና ክትብርስ እናራኣያ፡ ኣብ ክንዲ ኣብ ጎኒ ተቓውሞ ብምውጋን ህዝቢ ዘድሕና፡ ንሰይጣናዊ ስርዓት ኢሳይያስ ሂወት ክልቕባ ይጽዕሩ ኣለዎ።

ይኹን እምበር ጽባሕ ንግሆ ኣብ ቅድሚ ሕግን ታሪኽን ደው ካብ ምባል ዘምልጣሉ መንገዲ ክቶ የብለንን።

ዓወት ንውጹዕ ህዝቢ ኤርትራን ፍትሓዊ ቃልሱን።

ኑራ ሐሴን